

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

DIN SUMAR:

Aur 99,99

**Dicționarul
limbilor marine**

**Acum 35 000 de ani
pe un os de fildes**

**Magi și eretici,
dar nu numai atit...**

**Noi arme in lupta
impotriva
diabetului**

**Cel mai izbutit
Maigret**

**Aventuroasa
existență
a bicicletei**

Pagina de umor

22

ANUL XXVII

(1367)

28 MAI 1971

Poncho-ul, bun și pentru serile mai răcoroase de vară ?

Teoria nutriției echilibrate a căpătat în ultimul timp tot mai mulți partizani, atât printre cercetătorii care se ocupă cu soluționarea acestei probleme, cât și în rândul marelui public care se convinge tot mai mult că, mai cu seamă în epoca noastră, alimentația nu trebuie lăsată la voia întâm-

plării. Dar cum se împacă această teorie, științific fundamentată, cu tot felul de alte concepții de largă circulație? Dintre care, cea mai răspândită astăzi este teoria dietei yoghine.

Documentar

Cum ne hrănim, cum ar trebui să ne hrănim (II)

Nu vom insista prea mult asupra unor recomandări indiscutabil utile ale dietei yoghine. Este vorba de renunțarea la mese prea consistente și la alcool, de sfatul de a bea apă proaspătă etc. În schimb vom întirzia mai mult asupra dietei yoghine în forma ei pură, dacă ne putem exprima așa. Referindu-se la experiența vechii medicine indiene, adepții ei afirmă că prin prepararea mâncării eliminăm din ea cele mai valoroase componente și că numai dieta yoghină, care recomandă consumarea alimentelor mai mult crude, transmite organismului substanțe nutritive cu valoare deplină. Sînt însă numai raționamente ale unor diletanți care nu cunosc esența problemei și operează exclusiv cu noțiuni generale.

Teorii la modă sau filozofia unor diletanți

Omul primitiv consuma numai alimente crude și era mai sănătos decît omul modern — pretînd propagatorii doctrinei yoghine. Ei uită însă că în preistorie durata medie a vieții omului era de circa 30 de ani, în timp ce astăzi media de vîrstă este de 70 de ani, că omul de atunci avea un trai primitiv, că nu era apăsător de uriașă povară a muncii intelectuale și de o continuă tensiune nervoasă. De aceea e absurd să comparăm condițiile de trai și starea sănătății omului primitiv cu acelea ale omului modern. Mai mult, putem afirma cu toată convingerea că tocmai intensă dezvoltare a producției alimentare, în speță a unor produse de origine animală cu mare valoare proteinică, a făcut posibilă asigurarea hranei pentru o populație de 3,6 miliarde de oameni, față de cîteva milioane de sălbatici cîți populau planeta noastră în zorii civilizației umane.

Știința modernă a dovedit categoric oportunitatea unei alimentații mixte — cu produse animale și vegetale, cu alimente crude, dar și prelucrate termic.

Nu demult, agenția „France Presse” anunța că în Franța a avut loc primul congres național de macrobiotică. Cu acest prilej s-a discutat și despre așa-numita „medicină naturală și neimpusă” care recomandă folosirea intensă în alimentație a cerealelor și legumelor crude, fără nici o prelucrare

— Mai durează mult trîmîntarea cozonacului?

industrială. Trebuie să remarcăm însă mai întîi că însăși macrobiotică, care se bazează pe concepțiile vechii medicine japoneze, depășește mult hotarele acestor recomandări. Dar care este esența ei? Timp de cîteva milenii japonezii au făcut o legătură între structura alimentelor și dezvoltarea diverselor funcții ale organismului uman. Își închipuiau chiar că în compoziția alimentelor ar intra niște substanțe care, în anumite cazuri, contribuie la dezvoltarea caracterelor virile, iar în al-

tele la dezvoltarea feminității. De aici și grija lor pentru alimentația naturală.*)

Cred că asupra aspectului filozofic al acestei doctrine putem trece cu ușurință.

După cum nu putem prelua fără rezerve nici latura ei practică, dat fiind că procedeele moderne de prelucrare a alimentelor contribuie la o mai bună asimilare a lor, la îmbună-

ma de specificul activităților umane, de activitatea intelectuală, de pildă?

Principiile alimentației echilibrate îi privesc, desigur, și pe cei care fac o muncă intelectuală. Dar trebuie să subliniem că acest tip de activitate reclamă o întreagă gamă de alimente absolut necesare în condițiile unei alimentații cu un număr redus de calorii. Cercetînd însă mai multe publicații de popularizare am văzut că ele pre-

multe kilograme peste greutatea ideală.

Aceste aspecte, aparent pur medicale, dobîndesc în ultimul timp o mare însemnătate socială, întrucît de interpretarea lor depînd în mare măsură capacitatea de muncă, longevitatea și starea sănătății multor milioane de oameni.

Are foamea efecte curative?

În cadrul unei discuții despre alimentația rațională, cuvîntul foame are, parcă, o rezonanță paradoxală. Și totuși, în ultimul timp se fac tot mai des auzite propuneri de a se înființa spitale pentru tratamentul prin infometare.

Evident, nu trebuie să confundăm două noțiuni foarte deosebite între ele: foamea și alimentația rațională. Foamea este o problemă socială. Ea aduce imense prejudicii omenirii. În schimb, alimentația moderată, abținerea de la un consum exagerat de alimente are numai efecte pozitive.

Dar să insistăm puțin asupra infometării cu scop curativ. Este ea de folos? În anumite cazuri, folosul este evident. Dar cînd este prezentată, în scopuri publicitare, ca panaceu al multor boli, ea face mai mult rău decît bine. Între altele s-a observat, de pildă, că un om care urmează multă vreme o cură de infometare, la terminarea ei prinde și mai mult în greutate, întrucît sistemele biologice se adaptează la un consum de energie extrem de economic. Să ne amintim și de cunoscuta navelă a lui Jack London „Dragoste de viață” în care, după o lungă infometare silită, eroul simte o irezistibilă dorință de a mîncă și a depozita mîncare.

Uneori se afirmă că după o infometare îndelungată organismul se eliberează de surplusul de rezerve și de unele reziduuri. Nu este însă cumva un procedeu cam prea primitiv de obținere a acestor rezultate? Rezervele de substanțe nutritive coexistă în organismul uman în diverse raporturi. Dacă cantitatea de grăsimi poate atinge valori foarte mari — se cunosc cazuri de obezi care au avut chiar 500 de kilograme —, rezervele de substanțe proteice sînt în schimb infime, de ordinul sutelor de grame. Or, în condițiile unei infometări îndelungate omul este nevoit să-și „consume proprii-mușchi”, în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Partizanii infometării în scop curativ se referă, de obicei, la experiențele făcute de cunoscutul psihiatru, prof. I. S. Nikolaev. Personal nu am prea multe contingențe cu psihiatria și de aceea mi-e greu să apreciez eficacitatea infometării ca tratament. Dacă prof. Nikolaev socotește această

A. A. Pokrovski

(Continuare în pag. 11-a)

tățirea gustului și, de altfel, chiar organismul este mai bine adaptat pentru consumul lor. Și totuși, în recomandările macrobioticienilor există și un simbul rațional. Se știe că straturile de la suprafața diverselor cereale sînt mai bogate în vitamine și substanțe minerale decît straturile din profunzime. De aceea tehnologia modernă care vizează obținerea unor sortimente de făină foarte fină duce la pierderea unor substanțe prețioase și în felul acesta face un prost serviciu omenirii.

În loc de concluzie putem spune dar că nu poate fi vorba în nici un caz de o renunțare la prelucrarea industrială a cerealelor, ci numai de niște limite raționale ale folosirii lor.

Prin urmare, putem considera concepția alimentației echilibrate ca o bază științifică pentru nutriție în general? Și în ce măsură ține ea sea-

*) Pentru prima oară s-a vorbit pe continentul nostru despre acest tip de alimentație în 1930 cînd japonezul Oshawa a încercat, fără succes, să introducă în Franța doctrina zen. Oshawa susținea că numai într-un organism perfect echilibrat — echilibru care se realizează prin alimentația zen — se pot naște cu adevărat calități superioare de conștiință și intuiție. Acum alimentația zen caută să se însinuiască sub denumirea greacă de macrobiotică, adică tehnica vieții îndelungate. La Paris sînt astăzi șapte restaurante și patru magazine alimentare de tip zen. Dar există totuși o deosebire între alimentația zen și cea „naturală”. În restaurantele cu meniuri zen foarte stricte sînt total excluse unele alimente ca zahărul și conservele, carnea și laptele. Mai mult, sînt privite cu neîncredere chiar unele fructe și zarzavaturi. Singure cerealele sînt admise fără nici un fel de rezerve. Alimentația „naturală”, în schimb, nu este chiar atât de severă.

zintă kaloriile ca aproape cel mai important indice al valorii unui aliment. Margarina, de pildă, este descrisă ca un produs foarte bogat în calorii și extrem de nutritiv. Unele reclame îndeamnă la consumul de înghețată bogată în calorii, atât de necesare omului etc., etc. Dar majoritatea celor care fac o muncă intelectuală suferă tocmai de un surplus de calorii. Această situație, combinată cu o intensă activitate a intelctului, contribuie la evoluția aterosclerozei și, în oarecare măsură, și a hipertensiunii arteriale.

Inamicul numărul unu — surplusul de calorii!

Într-adevăr, sursele de calorii pot provoca mai multe boli. S-a dovedit, de pildă, că ateroscleroza este mai răspîndită în țările și în sinul grupurilor de populație care consumă mai multe grăsimi animale. Comparînd, de pildă, caracterul nutriției în unele țări industrial dezvoltate ca Japonia, pe de o parte, și S.U.A. și o serie de țări europene de altă parte, vom constata deosebiri esențiale. În alimentația japonezilor predomină, de pildă, produsele de origine vegetală cum sînt orezul, legumele, uleiul vegetal și peștele, în timp ce în S.U.A., Finlanda, Anglia domină în alimentație mai mult grăsimi animale, carne și lapte. Așa se explică poate și de ce frecvența cazurilor de ateroscleroză este de două-trei ori mai mare în aceste țări decît în Japonia.

De altfel, s-a stabilit, în general, că indivizii cu surplus ponderal trăiesc în medie cu opt ani mai puțin decît cei cu greutate normală sau sub normală. Un mare număr de societăți de asigurare întocmesc acum polițele în funcție de greutatea corporală; valoarea lor este cu atât mai mare cu cît cel care dorește să se asigure are mai

Calitatea
calitatea actuală
vea actualitatea ac
actualitatea actualitatea
nitatea actualitatea actuali
actualitatea actualitatea
calitatea actualitatea actuali
actualitatea actualitatea e
calitatea actualitatea actualit

CE SE DISCUTĂ

Moscova-Paris
cu viteza
sunetului

Al 29-lea Salon Internațional al aeronauticii și spațiului, inaugurat ieri la Paris, va fi consemnat cu siguranță ca un „moment” în istoria comunicațiilor aeriene. „Senzația” de anul acesta a marii și tradiționalei manifestări aviatice internaționale este prezența primului avion supersonic de călători sovietic „TU-144”. Aparatul a stabilit cea dintâi legătură internațională pe distanțe mari cu un astfel de avion printr-un zbor direct Moscova-Paris, unde va rămâne expus până la 6 iunie.

„Tu-144” s-a ridicat în aer pentru prima oară în 1968. De atunci el a fost supus la multe probe de zbor, care au însemnat tot atâtea confirmări ale calităților sale. Aparatul poate dezvolta o viteză de 2500 de kilometri pe oră și străbate fără escală o distanță de 6500 de kilometri, luind la bord, în cele două saloane ale sale, 120 de călători. Este una din ultimele realizări ale grupului de constructori condus de academicianul Andrei Tupolev și de fiul său, profesorul Alexei Tupolev.

Importanța participării sovietice la Salonul de anul acesta este subliniată și de componența delegației U.R.S.S. condusă de Piotr Dementiev, ministrul Industriilor aeronautice, și alcătuită din specialiști și savanți de mare reputație internațională ca: G. Svișcev, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., directorul Institutului central de aerodinamică, G. Petrov, directorul Institutului de cercetări spațiale al Academiei de Științe, constructorii A. Iakovlev, G. Novojilov, A. Tupolev, A. Lulka, cosmonauții P. Popovici și V. Sevastianov etc.

Printre celelalte noutăți prezentate de delegația sovietică trebuie remarcat elicopterul de transport „B-12” care poate transporta încărcătura record de 40204 kg la înălțimea de 2250 metri.

Constructorul său, Mihail Mill, a fost distins cu premiul special Sikorski al Asociației americane pentru elicoptere.

Cercetările cosmice sînt exemplificate prin nave de tip „Vostok” și „Soiuz”, stația automată „Luna-16”, aparatul lansat de stația interplanetară automată „Venus-7” și altele.

În sfîrșit, standurile sovietice mai prezintă și un aspect de ultimă oră al comunicațiilor spațiale: metalurgia cosmică.

INDUSTRIE EXTRACTIVĂ

Aur 99,99

Buhara și Samarkand sînt nume care amintesc de poveștile din 1001 de nopți sau de Nastratin Hogeia, eroul comico-filozof al Uzbekistanului, dar nicidecum de aur. Este adevărat că Petru cel Mare auzise niște zvonuri despre nisipul aurifer din Buhara, dar prințul Cerkasski pe care l-a trimis după lămuriri a dispărut fără urmă. Aurul Asiei Centrale a continuat să existe astfel numai în legende și în denumiri geografice ca Altin-Tau (muntele de aur) sau Zeravșan (țînutul aurifer), de care se mai ocupau doar filologii. Pînă acum cîțiva ani cînd, în deșertul Kizilkum, au fost descoperite sau redescoperite zăcăminte de aur care au depășit cele mai optimiste evaluări preliminare.

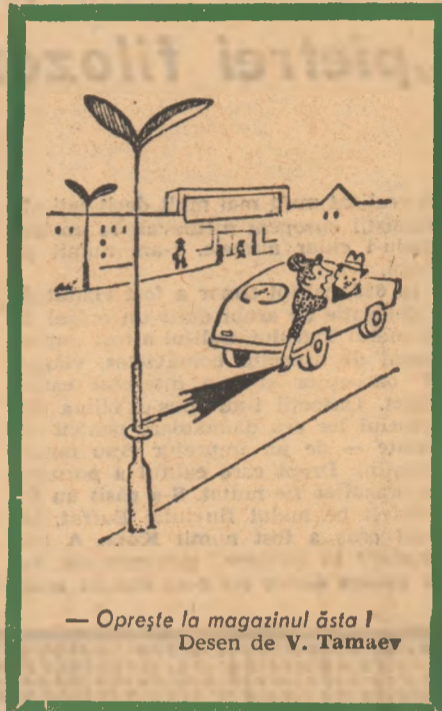
În centrul geografic al acestui deșert se înalță acum una din cele mai mari și mai moderne uzine de prelucrare a minereului de aur: Zeravșan. Placa de la intrare informează: Piața fundamentală a fost pusă la 14 mai 1967, uzina a fost terminată la 1 iulie 1969. Între timp Zeravșan și-a atins capacitatea planificată și a trecut la mărirea producției de aur cu 100 la sută, procent care pare fantastic. Dar cine vizitează orașul, uzina și uriașa exploatare la zi aflată la 20 km distanță își dă imediat seama că acolo totul are dimensiuni neobișnuite.

Deșertul a încercat să se opună pătrunderii omului cu înghețuri și furtuni de nisip, cum nu se stîrnesc decît o dată la o sută de ani. Pentru a asigura aprovizionarea cu apă, căci fără apă nu se poate extrage aur, a trebuit să se construiască o conductă de 200 km pînă la fluviul Amu-Daria. Un munte întreg a trebuit să fie mutat din loc. Exploatarea la zi se mărește mereu. În curînd va fi deschisă și o mină. Locul puțului este stabilit și există certitudinea că la 500 m adîncime se va da de filoane de aur. De acolo galeriile vor porni lateral, în sus și în jos. Geologii sînt de părere că mina va fi mai bogată decît exploatarea la zi. La Zeravșan circulă o glumă: „În curînd vom ajunge să căutăm în Kizilkum un loc unde nu există aur”.

Orașul și uzina s-au născut concomitent, direct din planurile arhitecților, fără să treacă prin stadiul inițial al obișnuirilor construcției provizorii. „Morile de aur”, care fărîmîtează minereul se înșiră pe toată lățimea clădirii principale a uzinei. Minerul ajunge apoi în instalația de concentrare de unde, sub forma unei mase viscoase, pătrunde în sistemul de țevi care împingez peretele frontal. În interiorul țevilor rășinile schimbătoare de ioni „vinează” aurul, procedeu misterios pentru un profan, dar care face ca aurul de Zeravșan să fie ieftin și

în același timp de calitate superioară. În fine, metalul galben apare în căzile de electroliză, unde se depune pe anozii și catodii de titan. Cînd pelicula atinge 3 mm grosime este desprinsă, rulată și expedită pentru tratament în cuptoare supraîncălzite, din care aurul pur se scurge în cochilii.

De proprietățile superioare ale prețiosului metal se ocupă laboratorul și balanța analitică a întreprinderii. Pe fiecare lingou este ștanțat un număr compus din patru de 9:99,99 reprezentînd gradul de puritate. Ceea ce înseamnă că un kilogram de aur conține numai o miime de gram din alte elemente. Se spune că aurul de Zeravșan devine din ce în ce mai pur și că nu e departe ziua în care primul bloc va purta numărul 99,999, grad de puritate întîlnit doar la supraconductoare.

— Oprește la magazinul ăsta!
Desen de V. Tamaev

PERSPECTIVE

Televiziunea
și ocrotirea
sănătății

Se pare că într-un viitor nu prea depărtat spitalele din lume vor putea beneficia din plin de avantajele televiziunii. Dar ce legătură are televiziunea cu universul medical și care sînt serviciile pe care i le poate aduce? În primul rînd, sistemele TV în circuit închis ar face inutile incomodele și costisitoarele cupole amplasate deasupra sălilor de operații pentru a permite unui număr de cel mult 30 de studenți să urmărească, fără a stînji, intervențiile chirurgicale. Clasicile cupole ar fi înlocuite de o simplă cameră TV, asistată de un microfon, care ar transmite imaginile unor studenți instalați comod în cîteva săli. În felul acesta, sute de studenți ar putea urmări perfect fie examinarea bolnavului, fie prim-planurile operației.

Dar televiziunea ar putea fi utilizată nu numai ca auxiliar al procesului de învățămînt. Ea ar permite în genere o precizie sporită a calității diagnosticelor, iar în materie de radiologie ar suprima orice risc prin mijlocirea așa-numitului „teleradiodiagnostic”. Combinată, tehnica televiziunii și a telecomenzii ar feri astfel medicii și asistenții lor de radiații, iar doza la care sînt supuși pacienții ar fi mult redusă. Nu mai puțin important este și faptul că imaginea radiologică a bolnavului adus la consultație sau pentru operație ar putea fi transmisă în orice punct al spitalului. Grație acestor procedee, bolnavul ar putea fi urmărit de mai mulți medici curanți care, de la postul lor obișnuit de observație și în mai puțin de o secundă, ar fi nu numai informați asupra stării sale, dar ar putea face și un schimb rapid de păreri cu colegii lor radiologi sau chirurși. În fine, tot grație televiziunii pacientul ar fi scutit de neplăcutul asalt al studenților aflați la practică.

Sistemul bloc-televiziune inventat recent și destinat spitalelor ar putea fi deservit de o echipă de numai trei electronicieni care ar asigura transmisiile, întreținerea instalației și depanarea. El ar fi dotat și cu camere TV în culori, absolut indispensabile serviciilor chirurgicale și laboratoare-

lor. Generalizarea sistemului de televiziune în circuit închis ar fi, în felul acesta, un important mijloc de concretizare a reformei învățămîntului medical despre care se discută aprîn în multe țări.

PROBLEME
ȘI SOLUȚII

Locuința
„tot electric”

În dezvoltarea ei impetuoasă, civilizația electricității este hotărîtă să se impună peste tot. După ce și-a făcut mai de mult intrarea în casele particulare, ușurînd munca gospodinelor și sporînd confortul locatarilor grație diverselor aparate sau instalații, începînd cu modestul fier de călcat și terminînd cu instalația de condiționare a aerului, astăzi încearcă să combine toate realizările de pînă acum.

Prototipul unei locuințe „tot electric” oferă condiții ideale din multe puncte de vedere. Încălzirea camerelor, evident electrică, se face prin pereți. În felul acesta temperatura este constantă în întreaga încăpere și curățenia nu are de suferit, cum se întîmplă în cazul arderii vreunui combustibil. Căldura se păstrează mult timp în încăperi, datorită unui strat de polistiren, cu grosimea de 7-8 cm, care a fost introdus între pereți, și ferestre-

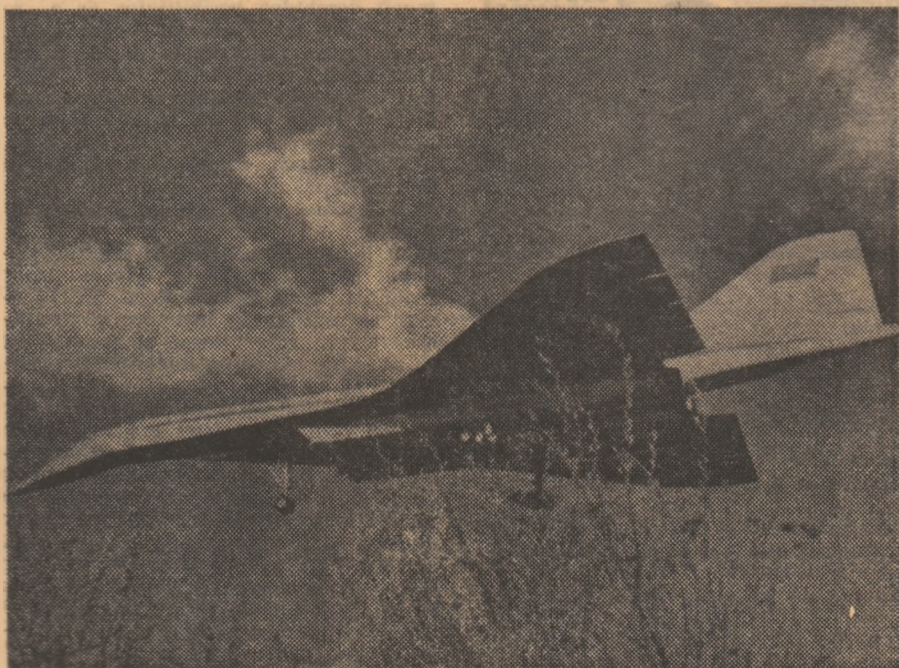

În așteptarea bucătăriilor complet automatizate, în U.R.S.S. au intrat în producția de serie bucătăriile electrice

Foto: A. P. N.

lor duble. De altfel, misiunea ferestrelor se limitează la izolarea și iluminat. Aerisirea camerelor este lăsată integral în seama instalației de condiționare a aerului. Această instalație se îngrijește și de îndepărtarea mirosurilor. Zgomotele supărătoare ale orașului sînt oprite de izolația fonică introdusă în pereți. Unicul inconvenient al locuinței perfecte este o oarecare monotonie, care va putea fi eliminată, după cît ni se spune, printr-un mobilier variat și vesel, eventual din material plastic. Dat fiind că această construcție nu este excesiv de scumpă, i se prevede o răspîndire destul de largă peste cîteva ani cînd va intra în fabricație.

Mult mai puțin accesibilă, dar infinit mai atrăgătoare pentru gospodine, este totuși un fel de bucătărie robot. Toate aparatele, mici și mari, pe care și le poate dori cineva pentru a fi scutit de activitățile culinare se găsesc în această bucătărie. În plus, ele sînt complet automatizate. Dacă-ți rotești privirea prin cameră, nu vezi nimic. Dar dacă apeși pe diversele butoane ale unui mic panou de comandă, te pomeniți că apare, dintr-un dulap sau o cutie de plastic, rîșnița de cafea, mașina de bătut albușuri sau maioneză, plita și chiar frigiderul. După ce și-au terminat munca incredințată, o nouă apăsare pe buton le readuce la locul lor. Totul se petrece cu un minimum de zgomot, fără fum (căci grăsimă nu poate fi încinsă prea tare sau mîncarea uitată pe foc) și fără miros. Atracția cea mare este însă dubla calitate a bucătăriei care, o dată masa gata, se transformă în sufragerie. Cu adevărat, „Pune-te masă, stringe-te masă!” Cine-ar fi crezut că basmul poate deveni realitate.

Gigantul de 130 de tone a luat startul

Foto: L. Polikașin

MAGI ȘI ERETICI, DAR NU NUMAI ATÎT...

Destinul căutătorilor „pietrei filozofale“

Timp de multe secole, trei științe au fost socotite fundamentale: teologia, astrologia și alchimia.

Cea dintâi cerceta legăturile cu Dumnezeu, a doua cu stelele. Prima a dat naștere unei ramuri degenerate a filozofiei. Cea de a doua a generat astronomia și dănuie și acum, hrânindu-se din superstiții.

A treia și ultima știință veche a suferit acum două secole, zdrobită de ofensiva chimiei și fizicii. Dar oricât de paradoxal ar părea, ideea fundamentală a alchimiei despre posibilitatea preschimbării unor metale în altele s-a dovedit a nu fi lipsită de un simț rățional.

Imaginația ne sugerează un tip standard de alchimist, care trebuie să trăiască neapărat într-un castel gotic (unde, noaptea, este mereu luminată o fereastră dintr-un turn sumbru); înconjurat de retorte și creuzete, poartă un halat lung, în preajmă toarce o pișică neagră, iar pe dulapul din încăpere se află o cucuvea.

Cele mai multe informații le avem despre alchimiștii europeni din Evul Mediu. Dar nu ei au jucat și principalul rol în istoria alchimiei. Într-adevăr, nu ei au inventat alchimia, nu ei au scris cele mai repute lucrări de alchimie sau au întocmit cele mai celebre rețete. Alchimiștii din Evul Mediu au repetat numai ceea ce se spusese și se scrisese cu mult înaintea lor.

Alchimia este mai tânără decât astrologia și teologia. Ea a putut lua naștere abia după ce omenirea a acumulat destul de multe cunoștințe despre mediul înconjurător, despre metale și alte elemente, când metalele au început să joace un rol de seamă în viața oamenilor și aurul a dobândit o mare putere.

Izvoarele alchimiei trebuie căutate în țările cele mai dezvoltate din orientul antic. La 144 î.e.n. în China un decret interzicea, sub amenințarea pedepsei cu moartea, fabricarea de aur. Decretul fusese determinat de faptul că numărul alchimiștilor crescuse îngrijorător. Dar, mai ales, își motiva împărțirea hotărârea, aurul alchimiștilor nu era adevărat. Ei iroseau numai bani și timp fără a izbucni să obțină ceva. Ba uneori se întâmpla și mai rău: ruinați, alchimiștii se transformau în țilhari, ceea ce pricinuia statului și mai multă bătaie de cap.

La dezvoltarea alchimiei în vechea Chină au contribuit în bună măsură partizanii religiei dao, care doreau, printre altele, să dobândească nemurirea. Aceasta putea fi obținută însă numai cu ajutorul elixirului tinereții care, la rându-i, era preparat din aur fabricat de alchimiști. De aceea căpeteniile ale sectelor dao s-au retras în peșteri și au început să practice magia folosind reactivi chimici.

Aurul magului Djibir

Alchimiștii medievali din Europa n-aveau nici cea mai vagă idee despre înaltașii lor chinezi. Ei socoteau că alchimia fusese inventată de vechii greci și că zeii greci și egipteni se îndelețniciseră și ei cu această practică. Hermes, de pildă, era socotit autorul unui nebulos Tabel al smaraldelor, despre care se credea că ar da niște rețete, dar nu se știa care anume.

Un mare centru al alchimiștilor era Alexandria, de unde au pornit și unele fire alchimiste spre Europa. Acolo a fost inventat nebulosul stil mistic al lucrărilor de alchimie, imposibil de înțeles de profani, în care nimic nu era spus pe nume. La Alexandria au făcut alchimiștii greci primele reacții și au scris cărțile în care ele erau descrise.

La mijlocul primului mileniu al erei noastre alchimia a decăzut în Egipt și Bizanț și în istoria acestei pseudo-științe s-au ivit adevărații ei părinți, care

au realizat mult mai mult decât toți alchimiștii europeni medievali la un loc, dându-i chiar numele. I-am numit pe arabi.

În 638, califul Omar a fost vizitat de o delegație de arabi dintr-un orașel de pe malul Tigrului. Califul a fost impresionat de aspectul bolnăvicios, vlăguș al oaspeților și s-a interesat care-i cauza. Oaspeții i-au spus că clima din orașelul lor era dăunătoare pentru sănătate — de jur împrejur erau numai mlaștini. Drept care califul a poruncit ca orașul să fie mutat. S-a găsit un loc potrivit pe malul fluviului Eufrat, iar noul oraș a fost numit Kufa. A fost împărțit în cartiere sistematizate, iar în fiecare dintre ele s-au stabilit arabi

însă să strălucească. Era de aur și cîntărea mai bine de un kilogram. A fost transportată solemn la Bagdad. Nimeni nu se îndoaia că aurul fusese obținut de Djibir.

Djibir rămăsese orfan de mic și fusese crescut de beduini. Apoi studiasse în Egipt și la Bagdad și prima mențiune scrisă despre el arată că devenise alchimist la curtea lui Harun-al-Rașid.

Ca și alți mari alchimiști, Djibir s-a îndelețnicit cu medicina, fiind socotit cel mai bun medic din Bagdad. La rugămintea lui, califul a adus din alte țări cărți ale vechilor greci pe care alchimistul le-a tradus. Djibir era un învățat universal. A scris și o lucrare cu tabele astronomice, comentarii la

dintr-un singur trib; în perioada de înflorire orașul a avut peste 200 000 de locuitori.

În secolul X, la Kufa a fost demolat un cartier vechi. Orașul își pierduse însemnătatea, numărul locuitorilor scăzuse și multe case rămăse pustii de zeci de ani se dărimaseră și erau populate doar de scorpioni și șopirle. Printre aceste ruine a fost descoperită o încăpere incuiată, ale cărei ziduri și tavan, ascunse privirilor, rămăseseră printr-un miracol în picioare. Deasupra ușii ierectate scria că încăperea fusese cîndva a lui Djibir-al-Sufi, mare mag și vrăcîi legendar. Nimeni n-a cîtezat să se atîngă de ușă, pînă cînd n-a venit la fața locului un trimis al califului.

Camera era goală. Numai sub o masă scorojită se afla o bară plină de praf. Cînd a fost scoasă și ștersă, a început

geometria lui Euclid, dialoguri cu Ptolemeu, cărți despre talismane și mașini de război, de filozofie etc. Ultimii ani de viață și i-a petrecut în orașul natal Kufa, ieșind foarte rar din casă, și numai marelui număr de cărți noi pe care le scria arăta că înțeleptul mai era încă în viață.

Djibir a fost cel dintîi alchimist (și chimist) care a introdus în știință noțiunea de cantitate, de doză. El credea (și această descoperire a lui a determinat cîteva secole toată dezvoltarea alchimiei) că toate metalele iau naștere în pămînt sub formă de combinații între sulf și mercur. Cum aceste substanțe nu se află în stare absolut pură, în funcție de gradul lor de puritate apar plumbul, cositorul sau aurul.

Djibir a avut mulți discipoli, dintre care unii au lăsat urme serioase în

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

știință. Toți credeau în posibilitatea transformării metalelor. Numai unul dintre ei, celebrul Avicenna, care-și depășea cu mult epoca, a avut o atitudine sceptică față de alchimie. Într-o lucrare despre alchimie, a încheiat paragraful final cu afirmația că nu mai intenționa să se ocupe de alchimie, întrucît era o pierdere de vreme.

În acest timp, vestul Europei nu știa nimic despre alchimie. Pînă în secolul XII, singura posibilitate de a face un schimb de informații cu arabii erau cruciadele, ai căror participanți nu se interesau însă de alchimie. Dar după ce cruciații s-au stabilit pe „pămîntul sfînt” și au aflat cîte ceva despre locuitorii lui, au constatat că arabii li depășiseră mult pe europeni. Cunoștințele științifice ale Orientului musulman au pătruns apoi în Europa și prin Spania cucerită de arabi. Așa încît au ajuns și ei să cunoască alchimia.

Se crede că asta s-a întîmplat pe la mijlocul secolului XII și că deschițătorii de drumuri au fost doi tineri — un englez și un german — studenți vaganți, care au ajuns în Spania, unde și-au cîștigat traiul cu traduceri, întrucît au avut răbdare să învețe limba arabă. În 1141, din ordinul unui episcop, au tradus astfel în latină Coranul, iar în 1144 unul din ei, Robert Chester, a tradus tot în latină lucrarea „Carte de învățătură despre alchimie”. La sfîrșitul volumului se află data terminării lui: 11 februarie. Încît se poate stabili cu multă exactitate cînd a pătruns alchimia în Europa. În următorii o sută de ani, au fost traduse în limbi europene toate lucrările fundamentale de știință și filozofie ale arabilor. Dar abia în secolele XIII și XIV au apărut în Europa primii alchimiști autentici — care au început să dezvolte, pe baza cunoștințelor preluate de la arabi, alchimia. Alchimiștii europeni au păstrat de altfel terminologia arabă, iar cînd întocmeau lucrări originale le prezentau drept manuscrise arabe recent descoperite. Și acum folosim termeni de alchimie arabi, fără să bănuim însă că ar avea vreo legătură cu alchimia. De pildă alcool, azot, elixir, naftalină...

Prizonierul Papal

În Europa medievală, a cărei viață spirituală era dominată de dogmatismul bisericii creștine, alchimia a devenit una din puținele supape ale științei, întrucît deschidea posibilitatea de a aplica unor activități concrete înclinația spre cercetări științifice. Nu-i de mirare, deci, că pînă la înflorirea Renașterii mulți gînditori europeni de frunte au fost legați într-un fel sau altul de alchimie.

Roger Bacon, de pildă, a studiat la Oxford, apoi a plecat la Paris, unde a căpătat titlul de magistr, iar în 1250 s-a înapoiat în patrie. Ca și mulți alți savanți, Bacon a intrat în ordinul monahal franciscan. El își depășea mult secolul în care trăia. Puterea-i de previziune, gradul de instruire și ascuțimea minții sale uimesc și acum. Istă ce scrie, de exemplu, Bacon despre viitor (și să nu uităm că o făcea la jumătatea secolului XIII !): „Corăbiile vor naviga fără visle, încît cea mai mare corabie va putea fi cîrmuită de un singur om și va naviga mai repede decât ar putea-o deplasa un mare număr de vislași. Vor exista și mașini care se vor deplasa fără animale de tracțiune și, desigur, cu viteză mult mai mare... vor fi inventate și mașini zburătoare. Încît omul se va instala în ele și va învăța doar un mecanism oarecare care va dirija niște aripi artificiale...”

Igor Mojeiko

(Va urma)

Această vîrstă sportivă

Impreună cu muzica ușoară și filmul, sportul alcătuiește o treime de indeletniciri la care se pricepe toată lumea. Cu toate acestea filmul pe temă sportivă „Cronometrul” (o producție „Lenfilm”), în premieră pe ecranele noastre, mai găsește lucruri noi de spus; sau, mai exact, ne silește să vedem, să gîndim altfel lucruri știute. Autorii: scenaristul Leonid Zorin și regizorul Rezo Esadze, ne invită nu atât la un spectacol sportiv, cît la o meditație, sportul fiind pentru ei material de studiu psihologic.

Una din întrebările obsedante ale filmului — întrebare, bineînțeles, retorică, fiindcă autorii ne-o propun nu ca să răspundem, ci ca să reflectăm la ea — s-ar putea rezuma la simplisima propoziție: ce este vîrstă? Nu atât

O tragică coincidență, care a făcut ca mulți poeți să moară foarte tineri, a născut vorba: Moartea iubește poezii tineri. Publicul iubește și el sportivii tineri, de aceea un Stanley Mathews, celebrul fotbalist englez care s-a retras din activitatea competițională la 45 de ani cu titlul de sir și înconjurat de venerația unanimă, rămîne o excepție, un fel de Goethe al stadionului.

Apropo de public. Una din cele mai bune scene ale filmului este aceea a meciului, în care spectatorii sînt surprinși „pe viu”, fără știrea lor. De astă dată însă nu mai avem imaginea unor suporteri amuzanți, scăpărînd de vorbe de duh (care, ce e drept, apar cu duiumul pe stadioane). Camera surprinde cîteva figuri care nu te mai distrează de loc, ba chiar te pun pe gînduri: sportul, menit să apropie, dezlănțuie uneori patimi disproporționate de mari, iar vorbele de duh pot degenera ușor în acel ridicol despre care francezul spune că ucide. Autorii nu se împacă cu atitudinea de „consumatori” a celor care cred că dacă și-au plătit biletul își pot îngădui orice.

Lavrov părăsește terenul în strigătele de „Afară cu Lavrov!”. „Lavrov la pensie!” Autorii n-au ales un moment sărbătoresc din viața fotbalistului, întrucît sportul îi interesează nu ca un mijloc de a dobîndi celebritate, ci ca o indeletnicire oarecare, cu regulile, bucuriile și mizeriile ei; indeletnicire care pentru cei ce o practică înseamnă totul: existență, utilitate socială, cîntărețul cel mare. Adică cum se întîmplă cu toate celelalte activități omenești. Slavă Domnului, autorii nu s-au lăsat prinși nici de moda de a-i ironiza pe sportivi, privindu-l doar ca pe o alcătuire de mușchi, nici de cealaltă, mai nouă, de a-i face cu orice preț intelectuali rafinați. În definitiv apreciem un fotbalist bun fiindcă e fotbalist bun, așa cum apreciem un medic bun fiindcă e medic bun și nu fiindcă e deștept foc și cîntă la violoncel. Dacă face și asta, cu atât mai bine, dar nu-i obligatoriu.

Așadar, Lavrov se retrage nu în triumf și nici după o înfrîngere fotografico-dramatică. Plecarea lui de pe teren înseamnă despărțirea inevitabilă a „veteranului” de ceea ce a însemnat pentru el totul timp de cincisprezece ani. Lavrov pleacă fără spectacolul predării simbolice a tricoului și nu în sunete de fanfară, ci în timpul unui meci obișnuit într-un oraș de provincie, cînd nu-l merge jocul și antrenorul îl înlocuiește cu un debutant. Așa a început și Lavrov, evitînd vinovat privirile „veteranului” care trecea pe lîngă el îndreptîndu-se — definitiv — spre vestiare.

Dramatismul scenei este subliniat de faptul că în rolul „veteranului” pe care l-a înlocuit cîndva Lavrov joacă celebrul fotbalist sovietic Serghei Salnikov. Care joacă nu numai fotbal. E greu să uiți chipul lui Salnikov cînd îi cedează locul lui Lavrov — chipul unui om care a trăit această clipă amară ca sportiv și o retrăiește cu aceeași intensitate ca interpret. „Cochipierii” lui Salnikov sînt și ei la înălțime: Nikolai Olealin (Lavrov), Lilliana Aleșnikova, Natalia Antonova, Irina Kuberskaia, V. Beskova, L. Ereemeev, O. Hromenko, G. Poloka, I. Hmelețki și alții.

Iată, așadar, ce înseamnă vîrstă sportivă: la 35 de ani să fii bătrîn pentru sport, dar tînăr pentru viață. Atît de tînăr încît să iei totul de la capăt.

Iulia Scutaru

INTERVIU

Filmul, dragostea mea

— Via Artimane, ce înseamnă pentru dv. filmul?

— O minunată posibilitate de a spune oamenilor ce simt ca actor. De aceea, deși iubesc foarte mult teatrul, caut să profit de această posibilitate.

— Ce roluri interpretați în momentul de față?

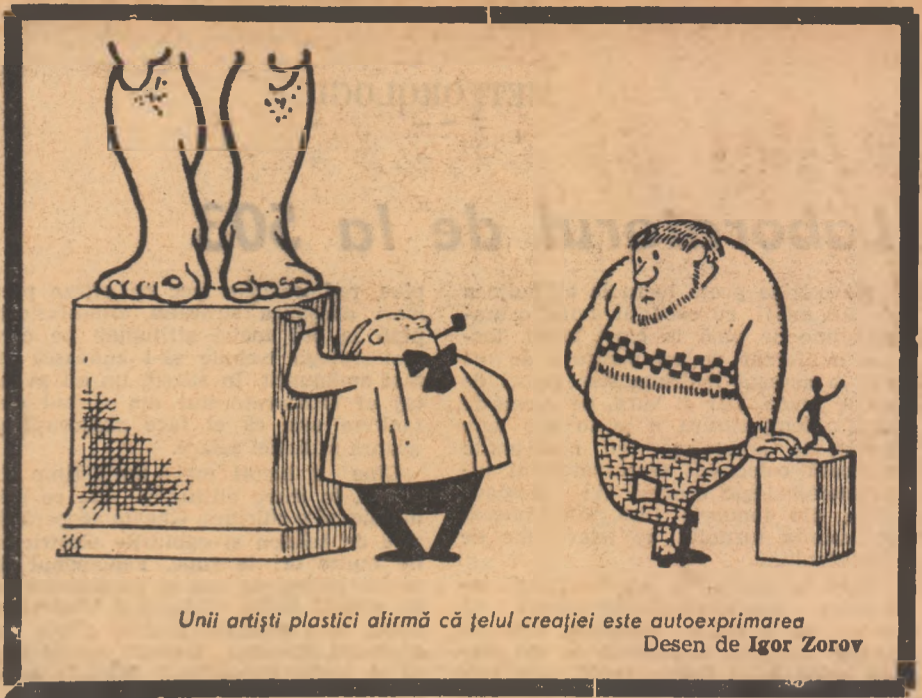
— Fac mai mult teatru. Sînt actriță la teatrul „Jan Reinis” din Riga, pe a

Nikolai Olealin în rolul lui Lavrov

vîrstă biologică, cît cea (mult mai necruțătoare) profesională. Din punct de vedere biologic un om de 30—35 de ani e în floarea vîrstel. Din punct de vedere profesional, dacă e savant sau muzician, e chiar tînăr de tot și are în față întreg viitorul. Dar dacă e sportiv, fotbalist ca Serghei Lavrov, personajul principal al „Cronometrului”? Autorii accentuează ideea, de un intens dramatism, că vîrstă, care îmbogățește omul cu experiență, cu înțelepciune, îi sărăcește în același timp posibilitățile fizice. Crudă dialectică! Si jeunesse savant, si vieillesse pouvait... oftează francezul. La această nedreptate a firii secolului nostru grăbit adaugă un supliment. Publicul, mereu dornic de altceva, de nume și figuri noi, adevărat Setilă de vedete, contribuie la coborîrea baremului de vîrstă, grăbind uneori „pensionarea”. Fiindcă, orice s-ar spune, la 35 de ani și sportivii sînt încă tineri! Dar dacă un fotbalist de 35 de ani greșește pe teren, nimeni nu-i dispus să admită că are o zi proastă sau că greșeala e întîmplătoare. Sentința va fi categorică, definitivă: gata, a îmbătrînit, să lase locul unuia tînăr!

arta
la arta arta
arta arta arta
arta arta arta arta
ta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta

Unii artiști plastici afirmă că jelul creației este autoexprimarea
Desen de Igor Zorov

cărui scenă interpretez un larg diapazon de roluri. Ultima premieră a fost „Indulis și Aria”.

Cît despre cinema, am primit multe oferte de la diferite studiouri. Dar am răspuns în primul rînd studioului nostru din Riga, care tocmai se află în posesia unui scenariu interesant scris de W. Lorenz pe o temă actuală. Pînă la vară se va lămuri totul.

— Ce dorință „cinematografică” aveți?

— Nu întîmplător am amintit de scenariul pe temă actuală care mă interesează în cel mai înalt grad. De altfel cred că nu există actor care să nu-și dorească să interpreteze un personaj contemporan, luat din realitatea imediată. Numai că acest „luat” nu e atît de simplu... Avem o lipsă acută de scenarii pe această temă. Adică scenariii sînt, dar au niște eroi atît de anemici, de neconvingători, încît ca actor n-ai nici un chef să intri în pielea lor. Totuși, să nădăjduim în mai bine. Avem destule temeuri pentru asta.

Rep.

REFLECTOR

● Viața aventuroasă și romanele lui Alexandre Dumas alcătuiesc subiectul noului film al regizorului cehoslovac Karel Kachyna, „Secretul unui mare povestitor”.

● Finanțat de Carlo Ponti, regizorul Michelangelo Antonioni pregătește două filme deodată: „Cimarron” și „Autostrada”.

● Marele om de stat turec Kemal Atatürk va fi interpretat de Paul Newman într-un film biografic pe care îl realizează John Kay.

● După ce l-a avut partener pe Alain Delon, („Borsalino”), Jean-Paul Belmondo face acum cuplu cu o altă mare vedetă internațională, Omar Sharif. Regizorul care l-a reunit este Henri Verneuil. După cum sugerează și titlul, „Spargerea” va fi un film polițist (gen în care Verneuil e un specialist recunoscut, să nu uităm „Clanul sicilienilor”) despre un mare furt de diamante.

● Se pare că nu numai după ce vezi Neapole poți să mori. O altă locuțiune spune: „Să vezi Veneția și apoi să mori”. Aceste cuvinte poetice sînt motto-ul unui film al italianului Sergio Amadi, care a ales în schimb un titlu foarte puțin poetic: „Crimă repetată”. În Veneția lui se moare nu numai la figurat...

● Olivier de Funès face cuplu cu Geraldine Chaplin într-un film a cărui vedetă este, însă, unul din cei doi tați celebri, Louis de Funès. Popularea comic francez apare în postura de impresar al unei trupe de irezistibile dansatoare.

CASA CU 150 DE PIANE

Cine stă la nr. 13

Pe mica stradă Ogariov din centrul Moscovei, la numărul 13, se înalță o casă cu zece etaje. O casă ca oricare alta din jur, nici mai urîtă, nici mai frumoasă. Construită în 1955, e destul de bătrînă ca zidurile să fi căpătat puțin patină, și destul de tînără ca să fie socotită încă printre construcțiile noi. Spre prînz miroase a borș rusesc sau a șnițel sau a tocană, ca în mii de alte case. Femeile se opresc pe scară ca să mai schimbe o vorbă despre alte vecine sau ca să pună la punct treburile blocului și ale mapamondului: ce zici de administrator, tot n-a reparat caloriferul, ce zici de epidemia asta (sau de ploile astea), am auzit că s-au adus niște pantofi grozavi la magazinul cutare, copiii fac un zgomot infernal, nu poți închide un ochi de răul lor etc. etc. Neobișnuiți în acest imobil obișnuit sînt numai locatarii. Căci întrebată cine

Pianul lui Aram Hacıaturian

stă la numărul 13, portăreasa însăși niște nume care te pot face să crezi că ai de a face cu lista membrilor Uniunii compozitorilor sovietici și nu cu un simplu tabel de locatari: Aram Hacıaturian, Dmitri Șostakovici, Dmitri Kabalevski, Serafim Tulikov, Vladimir Fere, Oskar Felzman, Gheorghii Schneerson... Portăreasa e foarte mindră de locatarii ei, sentiment de proprietate pe care, de altfel, îl împărtășește întreaga stradă. Pentru că — nu-i așa? — un pic din celebritatea casei de la nr. 13 se răsfrînge asupra tuturor. Noi, cei de pe strada Ogariov, este aproape sinonim cu noi, cei ce iubim muzica (și o cunoaștem, bineînțeles).

Armonia domnește și printre locatarii. În orice caz, nimeni nu reproșează vecinului că îl deranjează pianul; pentru simplul motiv că fiecare are minimum un pian. S-a făcut socoteala că în toată casa sînt 150 de piane.

Încă nu s-a întîmplat totuși să se cînte la toate deodată.

METEOROLOGIE

Laboratorul de la 503

Nu oricine poate lucra la altitudinea de 503 metri, cu oscilații având o amplitudine de până la cinci metri. Iarna, indiferent de temperatura de pe sol, la această înălțime sînt geruri de 40 de grade. Dar și vara, pe vreme de arșiță, temperatura e acolo sub zero grade. În aceste condiții neobișnuite lucrează colectivul Observatorului hidrometeorologic central din Moscova care, din ianuarie 1969, funcționează în incinta turnului de televiziune de la Ostankino.

Spre a ajunge în acest original laborator, colaboratorii lui trebuie să urce, pe o scară verticală, sute de trepte începînd de la cota de 444 metri unde liftul foarte rapid, care suie pînă acolo cu șapte metri pe secundă, se oprește. Cine se încumetă să urce pe scară de la sol pînă la Observator — lucru care se întîmplă rar, dar se întîmplă — are nevoie pentru această, nu prea ușoară, excursie de două ore și jumătate. Noaptea tîrziu, cînd antena de televiziune a turnului intră în repaus, o echipă de ingineri face un control profilactic al aparatelor.

Controlul turnului

Echipamentul de protecție al acestor ingineri amintește de acela al exploratorilor polari: cizme lungi îmblănite, șube și căciuli groase.

În 1965, cînd abia se terminase temelia turnului constructorii au cerut meteorologilor informații despre temperatura aerului, forța vîntului, schimbările probabile ale timpului la această altitudine. Pe vremea aceea meteorologii erau încă pe sol. Apoi, pe măsură ce turnul urca spre țări, au început să se înalțe și ei, împreună cu aparatele lor ultrasensibile. Aceste aparate au fost construite după o comandă specială. Dar în momentul de față se lucrează la aparate și mai complexe, și mai perfecționate.

Cine privește turnul de la oarecare depărtare vede că el are din loc în loc mici balcoane metalice de unde uriașe mustăți „adulmecă” în trei direcții. Mustățile sînt prelungirea unor aparate ultrasensibile. Astfel de aparate au fost instalate la șapte nivele, dar deocamdată se fac observații numai la trei cote, așa-numite de pază: la 85, 253 și 503 metri.

Vizitatorii Observatorului care colindă prin infinitele culoare ale turnului și de cele mai multe ori urcă și scările în spirală spre a ieși prin „ambrazura” ușilor pe balcoane au impresia că hoinăresc prin labirinturile unui vechi castel. Cînd intră însă în încăperea luminoasă și plină de tot felul de zgomote care adăpostește o sumedenie de aparate — sediul principal al Observatorului — își dau seama că se află în plin secol XX. De acolo se transmite, prin cablu, la fiecare două minute, informații despre starea vremii, informațiile sînt preluate de aparate și iau înfățișarea de benzi perforate.

Originalul laborator de mare altitudine înregistrează fără încetare umiditatea și temperatura aerului în jurul turnului, presiunea atmosferică, viteza și direcția vîntului, structura norilor — cu alte cuvinte toate datele pe care le adună orice stație meteorologică. De obicei, astfel de date sînt culese prin radiosonde dar numai periodic și în funcție de timp, nu permanent cum lucrează Observatorul. În

plus, radiosondele trec cu viteze prea mari deasupra stratului atmosferic de pînă la 500 metri altitudine pe care meteorologii trebuie să-l cunoască cît mai amănunțit. În sfîrșit, un alt avantaj al Observatorului din turnul Ostankino este că el face observații și asupra radiației solare.

Cine a lucrat mai mult timp în munți, la mare altitudine, știe ce primejdioasă e chiciura. Gheața acoperă firele de telefon și cablurile electrice și de multe ori le rupe. Fenomenul dă multă bătaie de cap și constructorilor de edificii înalte. Colectivul observatorului, care studiază printre altele fenomenul chiciurei, uneori trebuie însă să și lupte împotriva-i, intrucît acolo sus ea acoperă atît pereții turnului, cît și aparatele din exterior.

În sala principală a Observatorului se află o imensă hartă a Uniunii Sovietice presărată cu triunghiuri multicolore. Este într-un fel harta meteorologiei viitorului. Căci, cu timpul, triunghiurile vor deveni tot atîtea turnuri și catarge de televiziune unite într-un unic sistem de informații. Datele despre schimbările survenite în atmosferă se vor întîlni toate la Moscova unde mașini electronice de calculat vor analiza situația creată și vor putea astfel alcătui pronosticuri mai exacte ale vremii.

GEOLOGIE

Atlantida
dispare din nou...

Structura aparent artificială descoperită acum cîteva luni pe fundul oceanului în zona arhipelagului Bahamas a relansat, se știe, discuțiile și disputele în jurul fabuloasei Atlantide (vezi și „Veac nou” nr. 15/1971). Se părea că, în fine, se găsisse o urmă palpabilă și indubitabilă a misterioasei civilizații dispărute cîndva în apele mării. Era vorba de un zid lung de mari blocuri ciclopic de forme regulate și acest aspect al structurii și al blocurilor a născut convingerea că ne-am putea afla în fața unei construcții omenești. Cum partea superioară a acestora se afla la șase metri adîncime, ținînd seama de ridicarea fundului oceanic din preistorie pînă astăzi s-a considerat că structura a fost construită cu vreo 4000 de ani înaintea erei noastre. Ea părea deci să dovedească existența în America de Nord a unei civilizații capabile să construiască monumente mai vechi decît piramidele egiptene.

Un geolog american — ne informează ultimul număr al unei importante publicații științifice — se înscrie însă acum în fals împotriva unei asemenea interpretări. El își întemeiază concluzia pe o suită de cercetări recente. Într-adevăr, cîțiva geologi au coborît pe fundul mării spre a studia blocurile la fața locului, au prelevat eșantioane, iar acestea au fost studiate în laborator.

În felul acesta s-a stabilit că blocurile sînt formate dintr-un calcar grosolan și se reazimă pe un strat de calcar cu fire mai fine. Prin modul cum se prezintă, ansamblul poate purta gîndul spre ideea unei construcții artificiale, dar examenul feșelor dintre blocuri a dus la o constatare prin ea însăși revelatoare. Într-adevăr, amîndouă părțile intervalelor dintre blocuri vădesc exact aceleași straturi, cu aceeași grosime, aceeași dispunere și aceeași structură. Straturile de calcar corespund de la un bloc la altul. Nu există nici o diferență de nivel între ele, totul arată ca un puzzle bine aranjat. Din această împrejurare, geologul american trage concluzia că odinioară blocurile au făcut parte dintr-un singur masiv, care s-a sfărîmat datorită unei cauze accidentale. Pe de altă parte, blocurile sînt relativ subțiri — 60—90 de centimetri — în raport cu celelalte dimensiuni ale lor. Deci tot atîtea caracteristici care evocă mai degrabă un depozit geologic natural decît o construcție. Deși geologul amintit nu explică și cum s-au putut produce spărturile în unghi drept.

Nu departe de „zid” s-au mai descoperit apoi, se știe, și un fel de blocuri cilindrice, care au fost socotite piloni

sau fragmente de coloane. Ele se află foarte aproape de fîrm, într-un soi de sioane destul de frecvente în arhipelagul Bahamas. Două din aceste blocuri sînt de marmură și au niște cizeluri paralele cu axul lor principal. Celelalte nu sînt de marmură. Eșantioanele prelevate au dovedit că ar fi vorba de un ciment natural. Mai mult, cilindrii nu sînt de fapt... cilindrici. Mulți au o lungime de 70 de centimetri, un diametru de circa 50 de centimetri și sînt mai umflați la mijloc, avînd deci o formă de butoi. De aici și explicația care li se dă: se pare că ar fi vorba într-adevăr de niște butoaie de ciment transportate pe la începutul secolului trecut dinspre continentul american spre Bahamas pentru o construcție. Dintr-un motiv oarecare, din pricina unui naufragiu sau voluntar, butoaiele au fost aruncate în mare. Cimentul s-a întărit, iar lemnul a putrezit și a dispărut.

A fost însă deajuns — cum remarcă publicația din care am preluat aceste date — spre a reinvia o întreagă Atlantidă!

ZOOLOGIE

Dicționarul
limbilor marine

Multă vreme s-a crezut că lumea mărilor și oceanelor este mută. În timpul ultimului război mondial s-a observat însă că aparatele instalate de-a lungul coastelor spre a detecta submarinele germane înregistrau sunete care uneori nu duceau flota spre submersibile inamice, ci spre inofensivi rechini și delfini. Nu mai putea să existe îndoială: peștii scot sunete. De altfel, se pare că locuitorii din Ghana știu asta de cîteva secole, căci pentru a detecta bancurile de pești, ei recurg la o uriașă lingură de lemn, pe care o scufundă în apă. Apropiindu-și urcchea de extremitatea cozii, rămasă afară, și rotind lingura, percep zgomotele produse de pești, localizînd astfel bancurile.

Limbajul peștilor a rămas atîta timp necunoscut din cauză că nu poate fi auzit decît în apă. Suprafața apei constituie un fel de barieră fonică întrucît la trecerea sunetelor din apă în aer, acesta din urmă le „înghite” 99 la sută din energie. Acum însă se știe că peștii folosesc diverse semnale acustice pentru a comunica între ei în ocaziile importante, ca de pildă: căutarea hranei, atacul unor pești răpitori, înmulțirea, și chiar deplasarea oamenilor pe mal.

Peștii nu amuțesc nici la lumina reflectoarelor

Locuitorii subacvaticii posedă mai multe feluri de organe „de vorbire”. Mulți pești scot sunete frecîndu-și dinții faringieni care produc un fel de fîrîit cu frecvența de 4800 herți. Alții posedă articulații mobile. Dar organul cel mai frecvent folosit este bășica înotătoare pe care peștii o lovesc ca pe o tobă. Ea scoate sunete grave cu frecvențe de 75—300 herți. Procesul este comandat în general de o anumită arie din creierul mic.

Dar nu numai „emițătoarele” se deosebesc între ele, ci și sunetele. Gama lor merge de la foșnete și trosnituri, gîgîit și ciripit, pînă la un adevărat duruit de tobă. Intensitatea sunetelor este și ea variabilă. Rechii

știa știința știința știința și
știința știința știința știința
știința știința știința știința și
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

nul scrumbiilor, de pildă, fluieră parcă, pește papagal scrișnește metalic. Ariciul de mare își freacă maxilarele lipsite de dinți, amintind de scrișnițul unei uși ruginite. Scorpionul de mare bizie ca un generator electric. Niște pești cu solzi, specifici coastei chiliene, scot succesiv patru tonuri identice. În vecinătatea Ceylonului pot fi auzite chiar sunete de harfă.

Cercetătorii care au captat, timp de mai mulți ani, în largul Insulelor Bahamas, toate „conversațiile” unei familii de damselfish afirmă că sunetele fac parte dintr-un adevărat limbaj. Asociind fiecare sunet cu o activitate (descoperirea hranei, fuga de pericol etc.), ei au întocmit primul dicționar al limbilor „marine”. Mai mult, ei afirmă chiar că există o posibilitate de înțelegere între specii diferite: rechinul care se hrănește cu damselfish este atras de semnalele acestei specii. Prin difuzoare submarine au fost emise sunete de frecvență joasă (sub 800 Hz) asemănătoare celor produse de peștii susmenționați. După numai 11 secunde ecranul de televiziune cu care era supravegheată zona difuzorului a fost împințit de rechini. Repetată zilnic cîțva timp, experiența a avut de fiecare dată același rezultat.

Peștii n-au ureche externă, nici timpan sau ureche medie cu oscioare care să transmită vibrațiile. Și totuși aud destul de bine. Corpul lor „permeabil” la sunete este un fel de ureche

internă legată de centrul auzului din creier prin intermediul unui sistem nervos special. De altfel, și rechinii, deși au urechi, localizează și recunosc sunetele cu o serie de receptori înșirați pe două linii situate de fiecare parte a corpului. Acești receptori sînt foarte dezvoltati: în timp ce urechea percepe sunetele înalte, de 11000 Hz, liniile laterale sînt specializate în frecvențele joase.

Pentru a studia limbajul marin, un grup de cercetători sovietici au recurs direct la principiul organului receptor al peștilor. Aparatura utilizată, foarte sensibilă, constă dintr-un balon de cauciuc umplut cu aer — corespunzător bășicii înotătoare — și din-

Poșta medicului

ADAM SIMION — comuna Simihaiul de Cimpic, satul Zoreni, jud. Bistrița-Năsăud: Este posibilă o recidivă a trihomonazei, știută fiind rezistența parazitului, mai ales după localizarea în căile urinare superioare. Este deci necesară reinternarea elevului dv. într-o clinică urologică din Cluj, Timișoara sau București.

R.N. — Huși: 1) Tratamentul cu Testosteron este de lungă durată, sub rezerva efectuării periodice de examene ale prostatei (cam o dată pe semestru), deoarece poate provoca hipertrofia ale glandei. Posologia medicamentului prevede o fiolă la 25 zile, dar în unele cazuri intervalul poate fi redus la 14—20 zile. 2) Gonadotropinele (Gonacor) sînt contraindicate în cazul dv. (ischemie coronariană), fiind hormoni congestivi.

VASILE LUDU — Brașov: Într-adevăr, în afară de binecunoscutele efecte vasodilatatorii, antibiotice și antimicrobiene, expectorante, antihelmintice etc, etc. usturoiul are, se pare, unele efecte favorabile și în tratamentul cancerului. Cum nu avem cunoștințe asupra combinației usturoi-nușetei adresatei-vă, prin intermediul ziarului, autorului acelui articol.

ADRIANA F. — București: Pentru regenerarea și stimularea creșterii părului utilizați loțiunea pentru păr Gerovital H₃, după ce veți face preventiv probe de toleranță, conform indicațiilor din prospect. Se folosește pentru o dată o linguriță de substanță. Cu un tampon de vată îmbibat cu loțiune se masează pielea capului la rădăcina timp de 5 minute. Se repetă această operație la 2 zile interval. Părul va fi spălat săptămînal cu săpun de sulf-gudron.

GHIODEL VIOREL — Timișoara: 1 și 2) Da. 3) În general 2—3 căței de usturoi pe zi asigură efecte medicale: „tratamentul” poate fi continuat indefinit. 4) În doze terapeutice, nu. 5) Da, cu condiția unui comprimat de Mexaform sau carbune medicinal după fiecare masă. 6) Da. 7) E preferabil să consumați numai fasole verde. 8) Vă recomandăm să citiți articolul „O boală a bătrîneții” publicat în nr. 2 al revistei noastre. 9) Recent a apărut o nouă ediție, revăzută și adăugită, a excelentei lucrări „Cultura fizică și sănătatea” de dr. Ion Drăgan. 10) În orice caz este contraindicat în hepatitele cronice. 11) Aludrinul este într-adevăr un medicament cu acțiune superioară. 12) Nu cunoaștem medicamentele. 13) Un kilogram de sare. 14) Moruatul de sodiu este substanța specifică pentru tratamentul sclerozant al varicelilor. 15) În colita cronică, luați Mexaform 1—2 cpr. după fiecare masă. Dar nu vi se pare că sînt totuși multe întrebări?

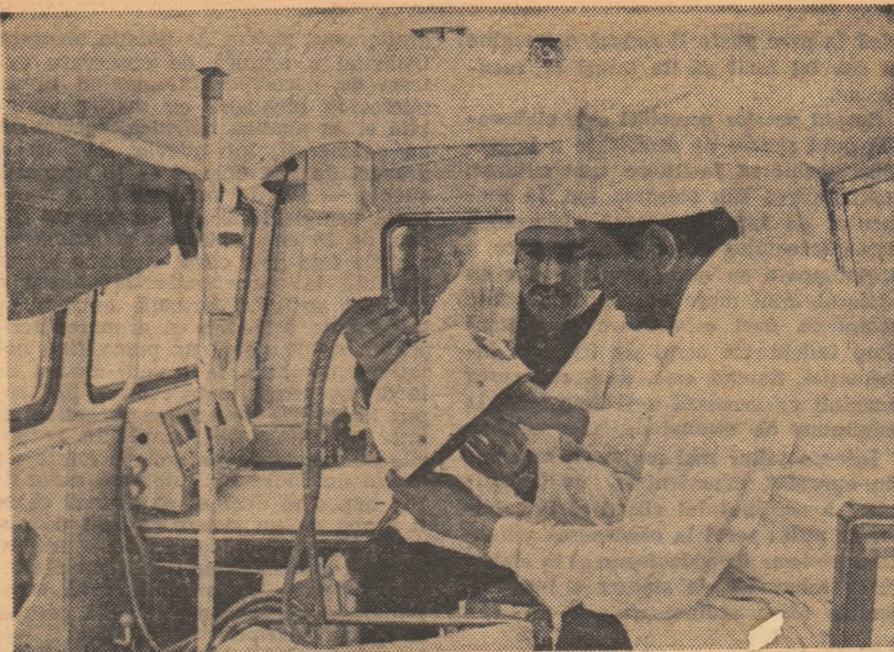
MISU GEORGESCU — București: Este posibil ca medicația prelungită și regimul alimentar să întîrească această enterocolită. Asociați la Saprozan noul produs Mexaform 1—2 cpr. de 3 ori pe zi, după fiecare masă.

OANA BORITA — București: 1) În diabetul zaharat, în afara Meguanului, ultima „sulfamidă antidiabetică” recent încercată cu succes este glibenolamidul (produsele Euglucan și Dibotin). Se începe cu 1/2 cpr. la masa de prînz. Se va mări, dacă este necesar, din 5 în 5 zile, cu câte 1/2 cpr. (după controlul glicemiei). 2) În artroză, nămoloterapie la Amara sau Techirghiol, agenți fizici (curenți diadinamici, ultrasunete, solux, impachetări cu parafină). Împotriva durerilor reumatice Butazolidin. 3—4 cpr./zi. 3) Dacă este un calcul mare, nu vedem altă soluție decît operația. 4) Pentru mărirea libidoului: Yohistrin, 2—4 cpr./zi, dintre care 2 s. a ra, înainte de culcare.

NATALIA B.T. — R. Sărat: Clofibratul indicat în profilaxia și tratamentul aterosclerozei (mai ales în condiții de insuficiență coronariană, ateroscleroză cerebrală, boli vasculare periferice) se prezintă sub formă de capsule operculate de 250 mg. Doza optimă este de 2 g/zi (6—8 capsule), începînd cu doze mici (2—3 capsule) și crescîndu-se zilnic pînă la doza optimă. Aceasta va fi divizată în prize, luate după fiecare masă. Perioada de administrare variază după caz, fiind de circa 16—20 săptămîni, după care urmează o pauză de o lună și apoi o nouă cură. În acest fel poate fi administrat perioade îndelungate.

A.C. — Alba Iulia: 1) Dacă am înțeles bine întrebările dv. vă referiți la acțiunea inhibantă pe care o au sărurile de magneziu asupra sistemului nervos central și a plăcii neuro-musculare, și care duc la pierderea tuturor reflexelor, scăderea continuă a tensiunii arteriale și la paralizia respirației. Această inhibiție centrală și tulburările de conducere periferică produse de ionul magneziu pot fi complet suprimate prin administrarea intravenoasă de clorură de calciu 10%, care are o acțiune imediată. 2) În legătură cu așa-zisa acțiune „stimulentă” a alcoolului se poate spune cu certitudine că alcoolul este un depresant principal și continuu al sistemului nervos, avînd acțiunea caracteristică anesteziilor generale. Aparența stimulare rezultă din activitatea necontrolată a centrilor inferiori eliberați prin depriarea mecanismelor superioare de control. 3) În schimb nicotina din tutun stimulează în mod pronunțat sistemul nervos central. În special centrii respiratori, vasomotori și ai vomei (din bulb). În doze mari provoacă tremurături și convulsii, efect care poate fi blocat prin diferite hipnotice sau deconectante.

(Continuare în pag. 11-a)

Destinat răcirii sau încălzirii unor părți ale corpului omenesc, acest aparat cu semiconductori realizat de fizicieni din R.S.S. Azerbaidjan a intrat în dotarea stațiilor de urgență
Foto: APN

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Cine provoacă litiaza biliară?

Bila, lichidul „fabricat” de ficat și depozitat în vezica biliară, pătrunde în intestin — în cantitățile necesare unei bune funcționări a organismului — prin canalul coledoc, care unește vezica cu duodenul. Prezența pietrelor (medicale numite *calculi*) în vezică sau în canalul coledoc dă boala cunoscută sub numele de *litiază biliară*.

Se cuvine reținut, ca un prim și important aspect al acestei maladii, frecvența ei, mai cu seamă în Europa, unde este întîlnită la circa 10% din totalul populației. În același timp, se remarcă pe planul statistic medicale — că boala este de 2 ori mai frecventă la femei decît la bărbați. Frecvența crește o dată cu vârsta. Afecțiunea își face apariția mult mai tîrziu la bărbați decît la femei.

Cauzele care provoacă litiază biliară nu sînt cunoscute cu certitudine. Dar raritatea apariției bolii la acele persoane care mîncă cumpătat sau chiar puțin — în special la asiaticii vegetarieni — face să se creadă că originea bolii trebuie căutată în nutriția cu alimente prea bogate în grăsimi și colesterol. Totuși, în mod paradoxal, tocmai o masă substanțială, cu alimente conținînd grăsimi, asigură golirea vezicii de lichidul biliar „stocat” în ea; cobailor li se provoacă experimental boala tocmai supunîndu-i unui regim alimentar fără lipide (grăsimi). De aceea, în ultima vreme se consideră că nu colesterolul în sine provoacă apariția calculilor biliari, ci insuficiența unor săruri biliare și a unor substanțe zise „sensibilizante” — cum sînt de exemplu *fosfolipidele* — favorizează precipitarea colesterolului sub formă de calculi. Cauzele care determină această penurie de substanțe sensibilizante sau de săruri biliare pot fi de trei feluri: 1) un blocaj al ciclului lor de „fabricare” periodică; 2) cantitatea crescută de estrogeni, hormoni analogi din punct de vedere structural, dar nu și cu aceleași efecte, care se produce în detrimentul sensibilizanților și sărurilor; 3) rezorbția substanțelor necesare de către mucoasa vezicală. Îndeosebi în cazurile de infecții biliare. Or, în bila umană, foarte bogată în colesterol, un dezechilibru (chiar minim și de scurtă durată) al acizilor biliari poate antrena precipitățile amintite, generatoare de calculi. În această privință, cercetările recente au demonstrat că 80% din calculii biliari se datoresc colesterolului, numai 20% fiind precipitate de calciu.

Colesterolici sau calcici, calculii biliari sînt, cum am spus, insolubili, adică nu se dizolvă. Migrația lor este de asemenea foarte rară. În schimb în 8 cazuri din 10, calculii (în special cei foarte mici) nu provoacă nici un fel de neplăceri.

Se întîmplă totuși ca un calcul „să scape” din „carceră” sa și să înceapă un dureros „vagabondaj” în canalele biliare. Se produce atunci ceea ce numim *colica hepatică*. Ea își face de obicei apariția după miezul nopții cu dureri în partea dreaptă (între coaste și centrul stomacului), durerea iradiînd reflex în umărul drept și în partea superioară a spatelui, ceea ce îngreunează respirația.

Aceste manifestări nu seamănă deloc

cu cele pe care le provoacă migrația unui calcul renal sau colicele nefretice în general.

Nu rare sînt cazurile cînd un pacient confundă „criza de ficat” cu migrenele datorate unor excese alimentare, grețurile, vomele și alte simptome specifice crizei de ficat, fiind comune migrenelor de acest fel. Dar o litiază biliară se manifestă și cu tulburări digestive, însoțite de balonări, gaze intestinale etc. mîmînd uneori false crize de angină pectorală și chiar false apendicite. Elucidarea diagnosticului se va face atunci printr-o radiografie a căilor biliare.

Cînd un calcul blochează canalul hepatocoledoc, singura soluție indicată este intervenția chirurgicală, chiar cînd este vorba de un bolnav în vîrstă. Nu mai vorbim de colecistita calculoasă acută sau supurată unde operația capătă un caracter de urgență. Problema „a opera sau nu” nu se pune în cazul vezicilor biliare infectate sau inflamate, ci numai în cazurile litiazelor care prezintă tulburări neînsemnate, fiind în general bine tolerate. Argumentele pentru operație în această situație sînt următoarele: a) dacă nu se intervine, pietrele insolubile riscă să fie mobilizate cîndva din „inițiativa” organismului, însoțite de pericolul infecției, operația trebuind să fie făcută atunci „la cald”, în plină criză, fără obișnuitele preparative preoperatorii; b) dacă litiază nu este jenantă și pacientul este tînăr, operația este totuși indicată, înaintarea în vîrstă aducînd aproape sigur complicații care vor face necesară operația, cînd organismul din cauza uzurii lui o va suporta mai greu și cu mai multe riscuri de complicații postoperatorii. Dacă însă pacientul este vîrstnic și litiază nu-l „supără”, e mai bine să se renunțe la operație, punîndu-se atunci accentul pe binecunoscutul regim dietetic și pe o medicație care să asigure tranzitul normal al bilei

Dr. I. Sovetov

DIABETOLOGIE

Noi arme în luptă împotriva diabetului

Descoperirea lui Loubatières, făcută în 1942, stă la baza terapiei moderne a diabetului. Descoperirea lui Loubatières a constatat în fapt că anumite sulfamide reduc coeficientul de glucoză din sîngele unui animal normal, neavînd însă nici un efect asupra animalelor cărora li s-a extirpat pancreasul.

Pornind de la această constatare rezultă că bolnavii atinși de un diabet „slab” (cu alte cuvinte de un diabet datorat lipsei de secreție a insulinei de către pancreas) nu pot beneficia de vreun avantaj de pe urma tratamentu-

esculap
esculap esculap
esculap esculap escula
esculap esculap escu
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap e
esculap esculap esculap e

lui cu sulfamide. În schimb bolnavii atinși de un diabet „gras” (diabet datorat unei secreții insuficiente de insulină sau proastei utilizări a insulinei de către organism) pot profita de pe urma acestei descoperiri.

Plecînd de la această descoperire, savantul francez a făcut în 1946 o a doua constatare, anume că este suficient ca un diabetic să mai posede în pancreas cîteva „insule” nevătămate, producătoare de insulină — așa-zisele *insule ale lui Langerhans* — pentru ca sulfamide să aibă efecte remarcabile. El a demonstrat astfel că sulfamide au o acțiune specifică asupra celulelor „beta” din aceste insule, că prezintă — în termeni științifici — un *tropism* pentru acestea (înțelegem prin *tropism* progresia unui organism într-o anumită direcție, sub influența unei excitații exterioare, ca de exemplu lumina, căldura, acțiunea nutritivă etc). O dată introduse în organism, sulfamidele se îndreaptă în mod natural spre celulele beta, stimulînd funcțiunile lor secretorie și favorizînd pătrunderea insulinei în sînge.

Constatări de mai sus s-au dovedit de o și mai mare însemnătate științifică și practică atunci cînd cercetările lui Loubatières i-au permis să constate că acțiunea sulfamidelor nu se limitează numai la acțiunea stimulatavo-secretorie a celulelor beta rămase intacte, ci favorizează chiar formarea de noi celule beta. Avem cu alte cuvinte o acțiune de regenerare, de vindecare, dacă bineînțeles acțiunea lor începe cît timp mai există cîteva „insule” intacte. Acțiunea de vindecare continuă chiar și în perioadele cînd tratamentul era întrerupt.

Astăzi aceste descoperiri de o excepțională valoare terapeutică — care au îmbogățit „armamentul” luptei împotriva diabetului — sînt materializate într-un număr enorm de sulfamide hipoglicemizante dintre care Toibutamid Meguan, Glucophage, Cicloral sînt cele mai utilizate (în România, N. R.)

Recent a fost sintetizat un nou preparat sulfamidic, glibenolamidul, un antidiabetic oral de mare eficiență în diabetul „gras” al adolescenților și adulților tineri (produsele tipizate Euglucan și Dibotin, N. R.)

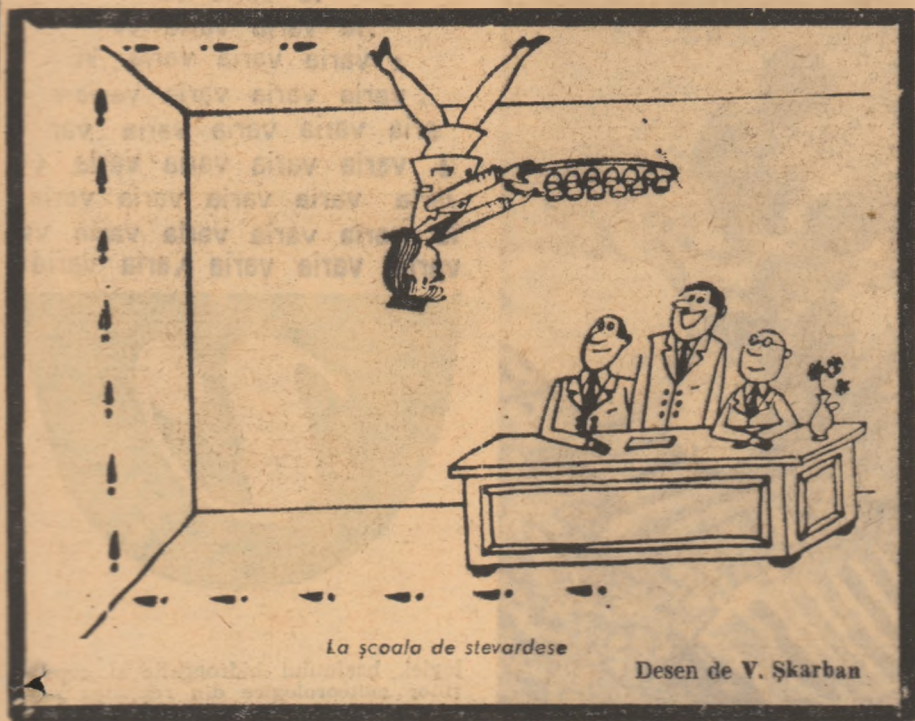
În afară de sulfamide (și concomitent cu ele) mai există și alte produse care sînt astăzi folosite, ținînd seama de influența lor *hipoglicemizantă* (de reducere a cantității de zahăr din sînge). Dar aceste produse n-au calitatea de a stimula pancreasul, ele ajută numai uneori la reactivarea insulinei existente, atunci cînd aceasta și-a pierdut calitățile și nu mai poate înlesni asimilarea zaharurilor de către organism.

Intrucît diabetologia a devenit astăzi o disciplină medicală complexă, în judeciioasa alegere (și uneori asociere) a posibilităților adecvate de tratament pe care știu s-o facă medicii rezidă ameliorarea sau, eșecul acestei atît de frecvente boli de nutriție.

Dr. Z. A. Barski

— Azi e zi de regim vegetarian
Desen de E. Gurov

ELVEȚIA

Cel mai izbutit Maigret

Mă aflu în casa mare și albă a lui Georges Simenon din orașul elvețian Epalinge, pe malul lacului Geneva. Stăteam într-unul din fotoliile negre de piele din „biroul oficial”, unde înaintea mea s-au așezat de atâtea ori reprezentanți ai unor firme americane, care n-au izbutit totuși să obțină dreptul de ecranizare a povestirilor despre Maigret.

— Nu vreau, mi-a spus Simenon, ca din comisarul meu să facă un superman ca James Bond.

Șaisprezece actori din câteva țări l-au interpretat pe comisarul Maigret. Care dintre ei i-a plăcut mai mult scriitorului? Care e mai aproape de original? Nu i-am pus aceste întrebări, întrucât cunoșteam dinainte răspunsul: nici unul din cei cîțiva pe care-i văzuse. Iar pe ceilalți n-a vrut să-i mai vadă.

Dar Simenon a văzut, se pare, fotografia Maigret-ului „nostru” și a fost încântat de marea exactitate cu care televiziunea sovietică a reprodus atmosfera din biroul eroului său.

Am intrat și eu în „biroul lui Maigret” cum numesc puștii vizitatori biroul de lucru al scriitorului. În încăperea se află numai o masă și un scaun, iar într-un colț o mașină de scris. — „Cumplitul instrument cu care mă torturez mereu” — mi-a spus Simenon arătându-mi niște întărituri la virfurile degetelor. Deasupra mașinii de scris se află singura fotografie din casă: un mic portret al tatălui scriitorului. „Dacă n-ar fi murit atât de devreme n-aș fi fost silit să încep să lucrez de la 16 ani și n-aș fi făcut medic”.

Aproape fiecare roman al lui Simenon începe cu o „explozie”, cu niște evenimente care-l obligă pe comisarul Maigret să se întoarcă în trecut spre a căuta motivele psihologice care au determinat comportarea ulterioară a personajelor și au generat „explozia” de obicei tragică.

Simenon a început să scrie la 16 ani în Belgia, în orașul natal Liège. Pînă la 26 de ani a scris mai bine de două sute de povestiri și romane de aventuri sau sentimentale. Scria așa de repede (uneori termina o povestire în

trei zile) încît trebuia să publice sub pseudonime. Într-o vreme a avut șaisprezece pseudonime.

— Acum, făcînd bilanțul, nu consider bineînțeles lucrările de atînci drept opere de artă, mi-a spus scriitorul. Totuși nu mi-e rușine cu ele. Au fost o sursă onorabilă de câștig și o bună școală. Dar la 26 de ani mi-am dat seama că aș putea scrie mai bine. Și m-am hotărît pentru romanele polițiste. Mi se părea că erau mai ușor de scris.

Așa s-a născut primul roman despre Maigret. După 24 de romane, care au devenit celebre în toată lumea, personajul principal a început să-l plictisească pe Simenon. Începuse să-l supere tocmai faima-i prea zgomotoasă. „Încît am hotărît să-l fac să demisioneze, mi-a spus autorul, ca să pot începe și chiar am început să scriu romane serioase. Dar editorii și cititorii au prins să mă bombardeze cu scrisori,

Georges Simenon controlînd pe calendar „graficul” unui nou roman

cerîndu-mi să mă întorc la personajul preferat”.

Asta s-a întîmplat în 1939. De atunci, făcînd abstracție de perioada cînd Franța a fost ocupată și cînd Simenon n-a scris și n-a publicat nimic, el publică în fiecare an cite un volumaș despre Maigret. Celelalte cărți sînt romane „serioase”.

— Nu sînt de acord cu cei care pretînd că romanul a murit, mi-a spus scriitorul. E adevărat, acum nu se mai poate scrie ca Dickens, Balzac sau Tolstoi. În primul rînd, cititorii n-au timp să citească romane în multe volume, cu descrieri amănunțite de peisaje și evenimente. Iar în al doilea rînd, în secolul nostru nici scriitorii nu trebuie să-și piardă timpul și energia cu asemenea descrieri. Cititorii din toată lumea știu astăzi perfect cum arată Turnul Eiffel, zgîrie-norii din New York și chiar Marele zid chinezesc.

Pentru Simenon, mașina de scris este ceva mai mult decît o simplă unealtă tehnică de muncă scriitoricească. „Cînd scrii cu tocul, mi-a mărturisit el, ești tentat să cauți o formă mai literară. Dar eu cred mai mult în ritm. Iar mașina de scris mă ajută, mă ține încordat. Îmi însuflă ritmul”.

Simenon este cel mai „fertil” scriitor contemporan. Din cele 80 de romane despre Maigret, 50 au fost ecranizate.

Autorul celebrului comisar a fost tradus în 40 de limbi.

— De ce scriu? Mi-e greu să spun exact. Pur și simplu nu pot să nu scriu — mi-a mărturisit Simenon. (De multe ori se afirmă că Simenon își concepe romanele în liniștea biroului său. Dar nu e adevărat). — N-am putut niciodată inventa un caracter de erou și atmosfera în care să trăiască. Am transpus în romane numai ceea ce am văzut și am trăit personal.

Vizita mea a coincis cu terminarea unui nou roman. După o săptămîină de tortură la mașina de scris, cu întărituri la virfurile degetelor, Simenon era bine dispus. Ușile și ferestrele biroului erau larg deschise. Avea în față o priveliște superbă: o pașiste inverzită, un lac și un lanț de munți albaștrui. „Îmi plac spațiile vaste, lumina, liniile drepte, mi-a spus scriitorul.

Uneori Simenon scrie la mașină cite șapte zile în șir. Numai esențialul: in-

triga, acțiunea, dialogul. În acest răstimp vorbește puțin, mîncîcă puțin și bea mult ceai rece dintr-o cană mare de lut. Apoi, într-o bună zi ușile biroului sînt date de o parte. Scriitorul este liber. Urmează cîteva zile de desfundare, de odihnă totală. Apoi se așează iar la masa de lucru și redactează. După care predă manuscrisul finit secretarilor, ca să nu mai revină niciodată asupra-i. Simenon nu citește niciodată șpaltele, nu și citește cărțile tipărite, nu vizionează piesele și filmele turnate după ele. Citește numai articolele criticilor:

— Dar apropo, m-a întrebat pe neașteptate Simenon, mi-ai văzut Maigret-ul mai mult decît mine. Încît care seamănă, după părerea dv., cel mai bine cu comisarul din romane?

— Dv., domnule Simenon, i-am răspuns fără să ezit.

B. Gurnov

MAROC

Caravana albastră

Frumosul oraș Marrakech se află la poalele munților Atlas. Fostă capitală a puternicei dinastii a Almoravizilor, Marrakech este acum un centru comercial și bazarul întregii Sahare, locul unde se întretaie cărările deșertului străbătute de nomazi. Aceștia vin la Marrakech spre a vinde cămile și a cumpăra țesături, zahăr, sare, paste făinoase, curmale etc.

Bazarele din Marrakech au o notă specifică nu numai prin ceea ce se vînd ci și prin forfota și larma neconținută fără de care un bazar n-ar fi bazar, ci magazin. În sectorul cămile, de pildă, nu se pot găsi șerpi, întrucît cămilele se tem de ei și se trag agitate în lături. În schimb acolo pot fi priviți dansatori și scamatori sau vrăjitori care se aciuază printre spoitori ori olari. Într-o zi, trecînd dintr-un bazar într-altul am ajuns în piața centrală a orașului, gemînd de lume. Dar privirile mi-au fost atrase îndeosebi de un pitoresc grup de bărbați bărboși, în cămăși albastre lungi pînă la călcîie și turbane albastre-violete. Fețele și mîinile lor erau și ele aproape albastre. Nu, privirile nu mă înșelau. Erau chiar faimoșii „oameni albaștri” ai Saharei, despre care auzisem vorbindu-se de atîtea ori.

„Oamenii albaștri” trăiesc în clanuri mici, alcătuite din 40—60 de inși, rădăcînd mereu printre nisipuri și stînci și răzesc în cele mai greu accesibile locuri, pe unde nu pot trece nici chiar mașini special utilitate și nu pot ateriza avioane. Nomazii permanenți, ei poartă toată viața veșminte albastre și un vâl cu care își acoperă nu numai capul, ci și fața. Vopsită cu indigo, țesătura se decolorează cu timpul și dă pielii o nuanță albastruie. Această vopsea de pe piele devine apoi rezistentă, dat fiindcă „oamenii albaștri” nu se spală cu apă, ci cu nisip. Chiar cînd au apă suficientă la dispoziție preferă tot nisipul, care în loc să îndepărteze vopseaua de pe piele o face să pătrundă mai bine. Nomazii sînt convinși că vopseaua albastră le apără pielea împotriva soarelui puternic și a infecțiilor.

I-am întrebat dacă aș putea să-i fotografiez. Au acceptat. În timp ce discutăm cu ei mi-am dat seama că araba lor se deosebește de aceea a marocanilor sedentari, în schimb este foarte apropiată de limba clasică a Coranului. Le-am împărțit observația mea; lucrul le-a făcut plăcere și s-au arătat prietenoși cu mine. Cînd i-am întrebat unde poposiseră, mi-au răspuns: „Venim cu noi”.

Am ajuns astfel la albia unui rîu secet și ne-am oprit lîngă un cort cafeniu. Dinăuntru a ieșit un bătrîn înalt. După unele semne mi-am dat seama că era căpetenia tribului și l-am salutat respectuos. Un sfert de oră am discutat cu el despre vreme, despre sănătate, despre copiii și verii mei, apoi despre cămilele și, în general, avutul lui. Așa cere codul bunelor maniere.

Căpetenia, pe nume Ben Muhtar, a deschis apoi larg intrarea cortului și a bătut din palme. Imediat au apărut două femei, care parcă așteptaseră chemarea, și au așezat pe podeaua acoperită cu covoaie un vas mare, emailat, cu kus-kus aburînd — o fiertură din cereale și carne.

După ce am mîncat și am băut un ceai verde foarte dulce, dar gustos, l-am întrebat pe bătrîn unde avea de gînd să plece cu caravana. Mi-a spus că a doua zi urma să pornească departe, în Mauritania, trecînd prin Varsasat. Cum aveam și eu treabă acolo, l-am propus lui Muhtar să mă ia cu el. A acceptat, dar mi-a spus: „Trebuie să te îmbraci cît mai potrivit pentru drum”.

I-am urmat sfatul și m-am vîrît într-o cămașă albastră, largă și lungă pînă la călcîie, iar căpetenia în persoană mi-a înfășurat capul într-un voal special liliachiu.

Caravana noastră a pornit la drum în zori. Cămilele mergeau una după alta, cu pas măsurat, energic.

Cămila africană cu o singură cocoșă — dromaderul — este un animal fantastic de încăpățînat, capricios și năraș. Nu vădește niciodată față de om atașamentul pe care îl arată, de pildă, calul. Femelele, în special, sînt cumplit de nărașe; ele pot fi mulse numai împlicate și ținute de trei bărbați.

Un „om albastru”

Oricîtă ostilitate ar arăta însă față de oameni, aceștia nu pot renunța la ele. Căci n-au alt avut în afară de cămile.

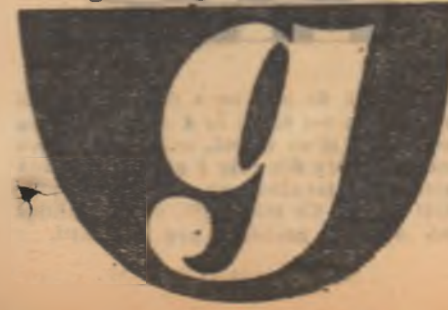
Din părul de cămilă se țese un material rezistent pentru corturi, iar din laptele gras se prepară unt. Pînă și urina de cămilă are o mulțime de utilizări în viața de toate zilele (nomazii o socotesc un panaceu universal), iar balega uscată e folosită la încălzit.

Orașelul Gulimin, unde caravana a făcut primul popas, e cunoscut pentru piața lui de cămile. Într-acolo își mină cămilele triburile de nomazi, care nu știu ce înseamnă pașaport cu vize de intrare, nici hotare. Cămilele sînt cumpărate de războinici marocani și mauritani, întrucît nici o mașină nu poate înlocui în nisipuri „caravana deșertului”. de țărani care ară cu ele, sau de negustori abili ce le achiziționează pentru a le revinde cu preț mai bun în alte țări.

În ziua aceea însoțitorii mei au cumpărat circa 50 de cămile tinere și le-au adus în turmă, după care, întărită cu forțe noi, caravana a pornit mai departe spre sud.

V. Katlin

globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

CASA PRIETENIEI ROMÂNŌ - SOVIETICE - BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRIILOR
1 iunie - 4 iunie 1971

Marți 1 iunie, ora 19.30 : Ciclul : „Ritmurile erei socialiste”. Simpozion : „Factorii intensivi și calitativi în creșterea economiei naționale”. Vor vorbi : Constantin Dumitrașcu - secretar permanent adjunct al Comisiei Guvernamentale pentru Dotarea cu Echipament de Calcul și Automatizarea Prelucrării Datelor, prof. univ. dr. Ion Grădișteanu, ing. Nicolae Ghiță - consilier al inspectorului general de stat pentru controlul calității produselor. Urmează filmul documentar „Bilanț în plin marș” și un film artistic.

Miercuri 2 iunie, ora 19.30 : Ciclul : „Ideologie și morală”. Conferința : „Dezvoltarea multilaterală a conștiinței socialiste”. Va vorbi : prof. univ. dr. Ion Șerbănescu. Urmează filmul documentar „Lumina de la Lotru” și un film artistic.

Joi 3 iunie, ora 19.30 : Ciclul : „Descifrarea marilor necunoscute ale medicinei”. Discuție la masa rotundă : „Medicina la poarta anului 2000”. Participă : prof. dr. docent Octav Costăchel - membru al Academiei de științe medicale, directorul Institutului de oncologie, prof. dr. docent Marin Voiculescu - membru al Academiei de științe medicale, prof. dr. docent Theodor Firiță. Discuția va fi condusă de Nicolae Palade, redactor șef al revistei „Sănătatea”. Urmează filmul documentar „E mai bine să prevenim” și un film artistic.

Vineri 4 iunie, ora 19.30 : Medalion literar : „A. N. Maikov - remarcabil poet rus” (cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la naștere). Va vorbi : conf. univ. dr. A. Kovács. Urmează filmul documentar „Căsuța de pe Oka” și un film artistic.

Manifestările au loc în grădina de vară a Casei prieteniei româno-sovietice din str. Batiștei nr. 14.

ÎNTEPRINDEREA DE INDUSTRIE LOCALĂ Nr. 1

BRĂILA

Piața Hristo Botev, B'oc A2, Telefon 12990

Produce și livrează fără repartiție, pe bază de comandă, având asigurată materia primă, următoarele :

- Dulapuri metalice (V S 3) pentru haine
- Dulapuri metalice (A 3) pentru acte
- Dulapuri metalice pentru scule S 3
- Roabe metalice cu roata esuciată
- Paturi metalice tip internat
- Guri ham din fire sızal
- Ștreanguri din fire sızal
- Căpestre din fire sızal
- Odgoane din fire sızal
- Fringhie de rufe și pentru tapiserie din fire cord
- Transperante din fire cord
- Articole pentru nunți și botez
- Săpun de rufe 60% grăsimi
- Luminări galbene, albe și pentru ceremonii

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a).

G.N.S. - Sibiu : 1) Mialgiile dv. reumatice ar beneficia în mod sigur de pe urma unei cure cu ape termale sulfuroase la Călimănești-Căciulata. În rest, clasele aspirine sau, mai recent, butazolidina și acidul nifluric prezintă medicația de elecție. 2) Este probabil vorba de o enterocolită. În acest sens, în afara regimului dietetic care trebuie respectat cu strictețe, vă recomandăm o cură prelungită cu Mexaform 1-2 opr./zi, după mesele principale, care va contribui la regularizarea tranzitului intestinal. 3) Consultați un urolog, în vederea unui examen prostatic, deoarece simptomele acuză o prostatită. Apoi reveniți.

Prof. CONST. PAUN - Com. Mirșea, jud. Ilfov : În faringita cronică, fiind seama de prezența streptococului viridans, vă recomandăm cure periodice cu Penicilină V asociată cu aerosoli de penicilină și streptomycină. Bune rezultate dau și pulverizațiile cu ape sulfuroase sau iodice în stațiunile Govora și Slănicul Moldovei. În tratamentul acestor forme s-au dovedit utile cura heliomarină cu băi de nămol și talasoterapia, vitamina A, drojdia de bere proaspătă. 2) În lumbago cronic, în primul rând radioterapie (ultrasunete, ultrascurte) și crenoterapie (băi de nămol sau sulf la Techirghiol, Amara, Govora, Herculane, 1 Mai). În același timp vă recomandăm un examen ortopedic amănunțit pentru a elimina diagnosticul de hernie discală.

VALERIU - Arad; D. M. Călan : Amintiți-vă de cunoscutul adagiu al lui Terențiu: „Sint om și socot că nimic din tot ce este omenesc nu mi-e străin” și... abandonați aceste practici. Ele nu sînt nocive sexualității dar constituie în mod evident o noxă neuropsihică. Fără a dramatiza consecințele pe plan fiziologic, asemenea „obiceiuri” nu sînt în nici un caz un „modus vivendi” recomandabil. Pentru a le înlătura alte medicamente mai eficiente decît... voința nu cunoaștem.

CHIȘCA VASILE - Caransebeș : 1) În absența oricăror date obiective otoscopice sau audiometrice, tîuiturile în urechi se datoresc unor tulburări reflexe vasomotorii, sau aterosclerozei. De aceea, sfătuindu-vă să continuați tratamentul cu Heparină lipocică și Napoton, asociați la aceste medicamente: Bergonal cîte 1/2 tabletă după masa de prînz și cu o oră înainte de culcare; vitamina PP 2-3 cpr. după mese; vitamina B₁₂ 10 mg 3-4 cpr./zi; vitamina B₆ 2 cpr./zi; vitamina B₁ 1 fiolă i.m. la 2 zile. Bune rezultate mai dau ultrasonoterapia locală sau ionizarea cu iodură de potasiu. Merită încercat de asemenea și tratamentul prin acupunctură. 2) În bronșita cronică: Miofilin 3-4 cpr./zi după mese; Romergan 1 cpr. seara înainte de culcare; Pantotenat de calciu o fiolă/zi pe gură; aerosoli cu Cloramfenicol și (eventual) Prednison; tratament balnear la inhalatorul de la Govora sau Slănic Moldova. 3) Este posibil să fi avut o acțiune iritantă asupra colonului. În colita cronică cu constipație, Galcorin ca pansament intestinal : 3 lingurițe de Galcorin granule se introduc în 200 ml apă fiartă în curs de răcire (75°), se agită și apoi se lasă în repaus 30 minute; se adaugă treptat 500 ml apă fiartă caldută, agitînd continuu pînă la realizarea unei consistențe semilichide. Emulsia încălzită în apă se administrează lent, în clismă, cu o canulă rectală largă, reglîndu-se debitul cu o clemă aplicată pe tubul irigatorului. Puteți asocia și Mexaform, 3 cpr./zi după mese.

ZAHARIA ZAMFIRESCU - Ploiești : Puteți lua Hematodijul și în fiole, vîrșînd conținutul în puțină apă, o fiolă/zi, serii de cîte 20 fiole.

ELENA N. DELEANU - Ploiești : În seboreea capului, fricțiuni la rădăcina părului cu : Rp. Anestezină 3,75 g, ac. salicilic 12 g, t-ra capsicid, t-ra chinac, t-ra cantaridae cîte 30 g, liq. Hoffman ad. 300 g. De asemenea, spălatul păru-

lui la două zile cu un săpun de gudron-sulf, urmat apoi de o loțiune cu Bromocet, o lingură la un litru de apă fiartă.

MONICA - București : 1) Vă rugăm să reveniți, comunicîndu-ne rezultatele analizelor. Faceți și o electrocardiogramă. 2) Utilizați loțiunea Gerovital H₂, conform indicațiilor din prospect.

OTO - Brăila : Cu toată sinceritatea, trebuie să vă spunem că împărtășim scepticismul eminentului specialist care v-a consultat, surditatea postmedicamentoasă fiind, de obicei, ireversibilă. Recent s-au făcut încercări, se pare încurajatoare, de transplant al urechii interne (heterogrefă), dar totul este încă în stadiul experimental. După părerea noastră este bine să păstrați legătura cu serviciul de specialitate al Spitalului „Al. Sahia”.

Cum ne hrănim, cum ar trebui să ne hrănim

(Urmare din pag. 2-a)

metodă aplicabilă în psihiatrie, nimic nu-l împiedică să-și continue experiențele. Dar eficiența ei în alte domenii trebuie apreciată numai de specialiștii respectivi.

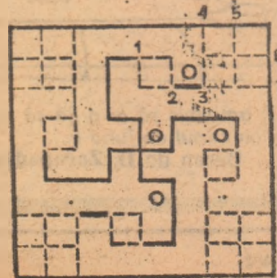
Alimentația echilibrată: noi posibilități

Dar ce se prevede pentru viitorul apropiat în materie de alimentație rațională ?

La Institutul de nutriție al Academiei de Științe a U.R.S.S. se fac ample studii care urmăresc să stabilească necesitățile organismului uman sub aspectul factorilor alimentari indispensabili, cum influențează acești factori dezvoltarea organismului, ce posibilități de prevenire a unor boli și de consolidare a sănătății oferă ei. Cred că concluziile spre care îi vor purta pe cercetători aceste studii vor oferi o bază științifică suplimentară pentru studiul ritmurilor și proporțiilor care trebuie să caracterizeze dezvoltarea unor ramuri ale agriculturii și industriei alimentare.

4 x 16 pătrate

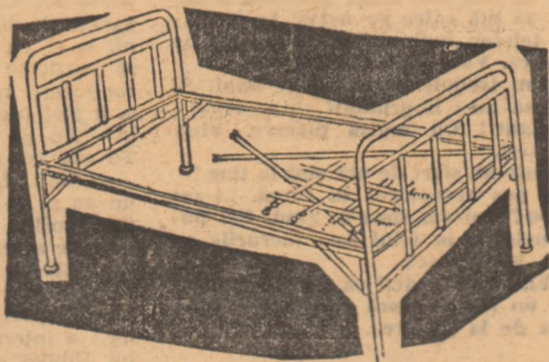
Linia continuă este obligatorie pentru toate variantele. Din punctul 1 se poate ajunge în punctul 2 în două feluri. Din 3 în 4-5-6-7, în 8 feluri. Așadar, 16 soluții.

I.I.S. „11 IUNIE” GALAȚI

Str. M. Kogălniceanu nr. 16

Produce și livrează fără repartiție următoarele produse : găl. zincate, paturi pentru copii, paturi tip spital, internat etc., țimplărie metalică (uși, ferestre), cazmale, lopeți, greble.

COMBINATUL TEXTIL SIBIU

str. Tg. Finului nr. 12
telefon 2 00 80

Oferă următoarele produse ale întreprinderii sale :

- stofe fine din fire și pieptănate în desene și culori variate și moderne, precum și accesorii (vată croitorie, vatelină)
- confecții bărbătești (costume, raglane, paltoane) din stofe de calitate superioară.
- țesături din bumbac imprimate.

